

DECIZIE

11 martie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil și de contencios administrativ

al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței de judecată

V. Pruteanu

Judecătorii

L. Popova și A. Gavrilița

Grefierul

O. Stavila

examinând în ședință publică apelul declarat de către reprezentantul ÎM „Ancaro SV” SRL, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Bălimontaj” către ÎM „Ancaro-SV” SRL privind încasarea datoriei ce rezultă din contractul nr. 24 de prestare a serviciilor din 15.08.2011, împotriva hotărârii Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 24 iulie 2014, prin care acțiunea a fost admisă parțial,-

c o n s t a t ă :

La data de 15 ianuarie 2014 reclamanta SA „Bălimontaj” a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Ancaro-SV” SRL, solicitând încasarea forțată a datoriei în sumă de 10 000 lei, penalitatea în mărime 8479,72 lei și cheltuielile de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 15 august 2011 între SA „Bălimontaj” și ÎM „Ancaro-SV” SRL a fost încheiat contractul nr. 24, conform căruia reclamanta și-a luat obligația de a efectua lucrări de montare a construcției unei benzinării, iar pârta s-a obligat să achite în termen prețul lucrărilor.

Conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate reclamantul a exercitat lucrările de montare în suma totală de 87 337,25 lei, fapt confirmat de ambele părți. Pe parcursul anilor 2011-2012 pârta a achitat o parte din datorie, restanța fiind în mărime de 10 000 lei.

Conform pct. 5.5 al contractului menționat, pentru neîndeplinirea condițiilor contractului partea va achita penalitate în mărime de 0,1% din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere, suma penalității constituind 8479,72 lei.

Astfel, reclamant SA „Bălimontaj” a solicitat încasarea datoriei de bază în mărime de 10000 lei, penalitățile de întârziere pentru neexecutarea obligației de plată în termenii prevăzuți în contract în mărime de 8479,72 lei, serviciile avocatului în mărime de 1000 lei și taxa de stat în mărime de 555 lei iar în total a solicitat suma de 22669,61 lei.

În ședința de judecată reprezentantul reclamantei SA „Bălimontaj”, Luțenco Grigorii nu s-a prezentat, solicitând examinarea pricinii în lipsa sa. Totodată, prin aceeași cerere din 23 iulie 2014 ultimul a solicitat încasarea de la ÎM „Ancaro-SV” SRL suma de 12669 lei, constituită din cheltuielile pentru taxa de stat achitată în mărime de 555 lei, cheltuielile pentru transport în mărime de 2635 lei, cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 1000 lei cât și penalitățile de întârziere în mărime de 8479,72 lei, menționând că pârta a achitat datoria de bază în mărime de 10000 lei (f.d.42).

Reprezentantul pârte ÎM „Ancaro-SV” SRL în ședința de judecată nu s-a prezentat din motive necunoscute, fiind înștiințat despre data, ora și locul ședinței contra semnătură. Nu a prezentat instanței referință asupra cererii de chemare în judecată depusă de SA „Bălimontaj”.

Prin hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 24 iulie 2014 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de SA „Bălimontaj” și s-a încasat de la ÎM „Ancaro-SV” SRL suma de 10 000 de lei cu titlu de datorie ce rezultă din Contractul nr. 24 de prestare a serviciilor din 15.08.2011, suma de 8479 lei cu titlu de penalitate de întârziere, 1000 de lei cu titlu de asistență juridică și 555 lei taxa de stat. În rest cerințele reclamantului au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, ÎM „Ancaro-SV” SRL, la data de 03 septembrie 2014 a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea prezentei cereri, repunerea în termen și casarea hotărârii Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 24 iulie 2014 pe cauza civilă SA „Bălimontaj” către ÎM „Ancaro-SV” SRL privind încasarea sumei, prin care au fost admise pretențiile reclamantului.

În motivarea cererii de apel, apelantul a invocat că, nu este de acord cu hotărârea contestată deoarece circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii nu au fost constatate și elucidate pe deplin, instanța de fond nu a luat în considerație faptul că pârta-apelantă pînă la emiterea hotărârii a stins datoria integral. Iar la admiterea capătului de cerere privind încasarea penalităților a aplicat eronat normele de drept material, or, conform calculului prezentat nu sunt solicitate dobânzi legale de întârziere conform art. 619 din Codul civil. Reclamantul-intimat în acțiunea sa nu a făcut trimitere la această normă legală, nu a adus un calcul clar de unde să rezulte data de cînd acesta începe, care sunt motivele acestui calcul, acesta fiind unul excesiv.

De asemenea, a indicat că despre hotărârea contestată a aflat la data de 16 august 2014, or, pentru ședința de judecată din

24.07.2014 n-a fost înștiințat și pe acest motiv a solicitat repunerea în termen a cererii de apel.

În ședința instanței de apel reprezentantul apelantului ÎM „Ancaro-SV” SRL cât și reprezentantul SA „Băлиндmontaj”, fiind legal citați nu s-au prezentat, cereri și demersuri nu au înaintat și în conformitate cu prevederile art. 379 alin. (1) CPC instanța de apel a dispus examinarea pricinii civile în lipsa acestora.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil consideră că apelul declarat urmează a fi repus în termen și de a fi admis, cu casarea hotărârii primei instanțe în partea încasării datoriei în mărime de 10 000 lei și micșorarea sumei penalității încasate de la ÎM „Ancaro-SV” SRL în beneficiul SA „Băлиндmontaj”. În rest hotărârea primei instanțe a menține, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 385 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să modifice hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 386 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă, hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Potrivit prevederilor art. 512 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute.

În conformitate cu art. 514 din Codul Civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Potrivit prevederilor art. 572 din Codul Civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în modul stabilit.

Așadar, la judecarea pricinii s-a constatat că, la 15 august 2011 între SA „Băлиндmontaj” și ÎM „Ancaro-SV” SRL a fost încheiat contractul nr. 24, conform căruia reclamantul și-a luat obligația de a efectua lucrări de montare a construcției unei benzinării (pct. 1.1.), termenul de achitare pentru lucrările efectuate constituind 5 zile bancare din momentul semnării actului de recepție a lucrărilor finisate, semnat de ambele părți (pct. 4.1).

Conform Devizului local valoarea de deviz constituie 87 337,255 lei. ÎM „Ancaro-SV” SRL fiind de acord cu suma indicată a semnat devizul indicat cu aplicarea ștampilei firmei. Procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate a fost întocmit și semnat de ambele părți, cu aplicarea ștampilei ÎM „Ancaro-SV” SRL fără a fi indicate careva obiecții. Astfel, SA „Băлиндmontaj” și-a executat pe deplin obligațiile sale contractuale, a efectuat lucrări de montare a construcției unei benzinării, ce se confirmă prin procesul-verbal respectiv, iar ÎM „Ancaro-SV” SRL nu și-a onorat obligația de achitare în volum deplin a lucrărilor efectuate și recepționate, în legătură cu ce s-a acumulat datoria în mărime de 10 000 de lei, fapt confirmat prin Actul de verificare la situația din 31 decembrie 2012 (f. d. 12).

Din acest motiv, la data de 21 ianuarie 2013 SA „Băлиндmontaj” a expediat în adresa ÎM „Ancaro-SV” SRL pretenția nr. 04/01, prin care a solicitat achitarea sumei datorate de 10000 lei în termen de 10 zile, care a rămas fără răspuns, motiv din care reclamantul a depus cererea de chemare în judecată.

Astfel, prin cererea de chemare în judecată depusă la data de 15 ianuarie 2014, SA „Băлиндmontaj” pretinde încasarea datoriei de bază în mărime de 10000 lei, penalitățile de întârziere pentru neexecutarea obligației de plată în termenii prevăzuți în contract în mărime de 8479,72 lei, serviciile avocatului în mărime de 1000 lei și taxa de stat în mărime de 555 lei iar în total a solicitat suma de 22669,61 lei.

Prima instanță a considerat pretențiile întemeiate și a admis acțiunea SA „Băлиндmontaj” integral, menționând că, reprezentantul reclamantului Luțenco Grigorii nu s-a prezentat în ședința de judecată, însă prin cererea depusă până la examinarea pricinii în fond a susținut pretențiile invocate și a solicitat admiterea acțiunii în volum deplin, solicitând totodată încasarea de la pârît și a cheltuielilor de transport în mărime de 2635 lei cât și examinarea cauzei în lipsa sa.

Colegiul civil constată, că prima instanță incorect a încasat de la ÎM „Ancaro-SV” SRL în beneficiul SA „Băлиндmontaj” datoria de bază în mărime de 10 000 lei, or, aceasta a fost achitată până la pronunțarea hotărârii, fapt despre care însăși reprezentantul reclamantului Luțenco Grigorii a menționat în cererea sa din 23 iulie 2014, la care face referire instanța de judecată. Or, potrivit acesteia, ultimul a solicitat instanței încasarea de la ÎM „Ancaro-SV”, SRL doar suma de 12669 lei, constituită din cheltuielile pentru taxa de stat achitată în mărime de 555 lei, cheltuielile pentru transport în mărime de 2635 lei, cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 1000 lei cât și penalitățile de întârziere în mărime de 8479,72 lei, menționând că pârîtul a achitat deja datoria de bază în mărime de 10 000 lei (f.d.42).

Colegiul civil reține că confirmare despre achitarea acestei datorii în mărime de 10 000 lei de către ÎM „Ancaro-SV” SRL în beneficiul SA „Băлиндmontaj” servește și ordinul de plată nr.254 din 04 iunie 2014, prezent la materialele pricinii.

În așa circumstanțe, în situația în care datoria față de SA „Băлиндmontaj” în mărime de 10 000 lei a fost achitată integral la data de 04 iunie 2014, cuantumul penalității pretinse spre încasare de la ÎM „Ancaro-SV” SRL în sumă de 8479,72 lei, în opinia instanței, poate fi redusă.

În acest sens, prevederile art. 630 din Codul Civil stabilesc că, în cazuri excepționale, luându-se în considerație toate împrejurările, instanța de judecată poate dispune reducerea clauzei penale disproporționat de mari. La reducerea clauzei penale, trebuie să se țină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci și de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului.

Același principiu este expus și în Hotărârea explicativă nr. 9 din 24.12.2010 a Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova privind aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează modalitățile de reparare a prejudiciului cauzat prin întârziere sau executare necorespunzătoare a obligațiilor pecuniare, cu excepția celor izvorâte din contractul de credit bancar sau împrumut. Tot în această Hotărâre a Plenului Curții Supreme de Justiție se explică că, instanțele vor lua act că, drept criterii ce permit reducerea clauzei penale ar putea servi situația financiară dificilă a debitorului; mărimea penalității depășește suma datoriei; mărimea excesivă a penalității cât și faptul că datoria a fost achitată, circumstanțe care se regăsesc în pricină, or, datoria pretinsă de reclamant a fost achitată.

Reieșind din prevederile normelor de drept enunțate, instanța de apel constată, că suma solicitată de reclamantul-intimat SA „Băлиндmontaj” în mărime de 8479,72 lei cu titlu de penalitate și dispusă spre încasare de prima instanță în aceeași mărime nu este justificată și urmează a fi redusă.

În această ordine de idei, Colegiul civil consideră rațional a încasa de la ÎM „Ancaro-SV” SRL în beneficiul SA „Băлиндmontaj” penalitatea în mărime de 1000 lei, care în opinia Colegiului este reală și legală.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, prima instanță, adoptînd hotărârea de încasare integrală a datoriei, nu a

constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de ÎM „Ancaro-SV” SRL, a casa parțial hotărârea primei instanțe în partea încasării datoriei de bază în cuantum de 10 000 lei, care a fost achitată de către pârful-apelant la data de 04 iunie 2014 prin ordinul de plată nr. 254 lei, respingând integral pretențiile în acest sens și a micșora suma încasată cu titlu de penalitate de la 8479,72 lei (opt mii patru sute șaptezeci și nouă lei 72 bani) până la 1000 lei (una mie lei).

În pricină se mai constată că ÎM „Ancaro-SV” SRL a depus cererea de apel împotriva hotărârii Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 24 iulie 2014 la data de 03 septembrie 2014, adică peste termenul prevăzut de lege, ultimul solicitând repunerea în termen ca fiind omis motivat, deoarece a cunoscut despre existența hotărârii judecătorești abia la 16 august 2014.

Conform prevederilor art.116 alin.(1) CPC persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Colegiul civil a constatat că pricina a fost examinată în lipsa reprezentantului apelantului, căruia prin scrisoarea nr. GB-6 din 25.07.2014 i-a fost expediat copia dispozitivului hotărârii Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 24 iulie 2014, însă la materialele pricinii lipsește confirmarea recepționării acestuia (f. d. 45).

Astfel, Colegiul civil consideră necesar de a repune apelantul în termenul de declarare a apelului, deoarece argumentele ultimului precum că termenul de declarare a apelului a fost omis din motive întemeiate, or, nu a fost prezent la ședința de judecată din 24 iulie 2014, iar despre pronunțarea dispozitivului hotărârii a aflat la data de 16 august 2014, pot fi reținute ca întemeiate și a-l repune în termenul de declarare a apelului.

Din considerentele menționate, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelul declarat, a casa parțial hotărârea primei instanțe în partea încasării de la ÎM „Ancaro-SV” SRL în beneficiul SA „Băilindmontaj” a datoriei de bază în mărime de 10 000 lei și a emite o hotărâre nouă în această parte, prin care a respinge integral acest capăt de cerere și a micșora suma dispusă spre încasare de la ÎM „Ancaro-SV” SRL cu titlu de penalitate în beneficiul SA „Băilindmontaj” de la 8479,72 lei (opt mii patru sute șaptezeci și nouă lei 72 bani) până la 1000 lei (una mie lei).

În rest hotărârea primei instanțe se menține.

În conformitate cu art. 116, art. 385 al. (1) lit. b), art. 390 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, -

d e c i d e:

Se repune apelantul ÎM „Ancaro-SV” SRL în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 24 iulie 2014.

Se admite apelul declarat de către reprezentantul ÎM „Ancaro-SV” SRL.

Se casează parțial hotărârea Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 24 iulie 2014, pronunțată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Băilindmontaj” către ÎM „Ancaro-SV” SRL privind încasarea datoriei ce rezultă din contractul nr. 24 de prestare a serviciilor din 15.08.2011, în partea încasării de la ÎM „Ancaro-SV” SRL în beneficiul SA „Băilindmontaj” a datoriei de bază în mărime de 10 000 lei și se emite o hotărâre nouă în această parte, prin care:

Se respinge integral pretenția din cererea de chemare în judecată depusă de SA „Băilindmontaj” către ÎM „Ancaro-SV” SRL privind încasarea datoriei ce rezultă din contractul nr. 24 de prestare a serviciilor din 15.08.2011 în mărime de 10 000 lei.

Se micșorează suma dispusă spre încasare de la ÎM „Ancaro-SV” SRL cu titlu de penalitate în beneficiul SA „Băilindmontaj” de la 8479,72 lei (opt mii patru sute șaptezeci și nouă lei 72 bani) până la 1000 lei (una mie lei).

În rest hotărârea primei instanțe se menține.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței:

V. Pruteanu

Judecătorii:

L. Popova

A. Gavrilă